

การเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุม กำกับ ดูแล นำเข้า ส่งออก และนำผ่านพืชอนุรักษ์
โดยการออกหนังสืออนุญาตแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ National Single Window
To increase work efficiency of Import, Export or Re-Export of conserved plant by
issuing CITES permit through electronic permit system under National Single Window

ดวงเดือน ศรีโพธา สุมาลี ทองดอนแอ รักชณา สารภิรม อนันต์ อักษรศรี
พรเทพ ท่วมสมบุญ ยอดหญิง สอนสุภาพ ปวีณา ทะรักษา
Duangduen Sripotar Sumalee Tongdonae Rakchana sarapirom Anan Aksornsri
Pornthep Thuamsomboon Yodying Sonsuparp Paweena Taraksa

ABSTRACT

The Plant Variety Protection (PVP) controls importation, exportation or re-export of conserved plant by issuing a permit and nursery registration of conserved plant. Processing time caused a long waiting line and error information in the permit caused trade obstacle and effected to a creditability of Thailand. Therefore, PVP has participated service system development project, which implemented by Department of Agriculture, to connect with “National Single Window (NSW)” in order to improve and increase work efficiency. As a result of participation and improvement, CITES permit and nursery registration of conserved were improved from manual system to electronic system which allow to apply via online system. A new regulation or any changing could be updated to database in any time which can reduce procedure, time and mistake in the work process. In additional, we issue a notification of Department of Agriculture to allow submitting application via online system. Also, we have prepared a training and standard operation procedure (SOP) for both applicant and official on PVP website and email. Furthermore, we develop a standardized information system by determining HS code for conserved plant to connect with Thai Customs thru NSW. We got a good result after implement online system, customer satisfactions survey was 92.38%.

Keywords : CITES permit, conserved plant, NSW, Nursery registration

บทคัดย่อ

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์โดยการออกหนังสืออนุญาตและขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ การดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ากระบวนการออกหนังสืออนุญาตยังมีความล่าช้าทำให้ผู้รับบริการมีระยะเวลาในการรอคอยนาน และการออกหนังสืออนุญาตผิดพลาดซึ่งเป็นอุปสรรคทางการค้า อีกทั้งทำให้ประเทศคู่ค้าไม่เชื่อมั่นระบบการออกหนังสืออนุญาตของประเทศไทย สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช จึงเข้าร่วมโครงการพัฒนาระบบงานบริการของกรมวิชาการเกษตรเพื่อเชื่อมโยงกับระบบ NSW เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลการค้าพืชอนุรักษ์จากผลการดำเนินงานทำให้ได้ระบบการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์และระบบการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างผู้ขอรับบริการและเจ้าหน้าที่ผ่านระบบออนไลน์ และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบสามารถปรับปรุงฐานข้อมูลของระบบได้ตลอดเวลาตามกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ลดขั้นตอน ระยะเวลา และข้อผิดพลาดในกระบวนการออกหนังสืออนุญาต ทั้งในส่วนของผู้รับบริการและพนักงานเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ได้ดำเนินการออกประกาศกรมวิชาการเกษตรเพื่อให้การขอหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์และการขอขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์สามารถดำเนินการได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และได้จัดทำคู่มือการใช้งานระบบสำหรับผู้ประกอบการและพนักงานเจ้าหน้าที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และการจัดฝึกอบรม นอกจากนี้ ได้มีการพัฒนามาตรฐานข้อมูลในระบบโดยการกำหนดพิกัดศุลกากรให้กับพืชอนุรักษ์เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลหนังสืออนุญาตกับกรมศุลกากรผ่านระบบ NSW และผลสำรวจความพึงพอใจผู้รับบริการมีร้อยละความพึงพอใจเท่ากับ 92.38

คำหลัก: หนังสืออนุญาต พืชอนุรักษ์ ขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์

คำนำ

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ หรืออนุสัญญาไซเตส (The Convention on International trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora: CITES) เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2526 อนุสัญญาฯ มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อันเนื่องมาจากการค้าระหว่างประเทศด้วยระบบหนังสืออนุญาต (CITES Permit) โดยกำหนดชนิดพันธุ์เหล่านั้นไว้ในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาฯ จำนวน 3 บัญชี (<https://cites.org/eng/app/appendices>) ซึ่งแต่ละบัญชีมีความเข้มงวดทางการค้าแตกต่างกัน นอกจากนี้ อนุสัญญาฯ กำหนดให้ประเทศผู้นำเข้าและส่งออกที่จะออกหนังสืออนุญาตไซเตสจะต้องดำเนินการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อการใกล้สูญพันธุ์เพื่อให้มั่นใจว่าการอนุญาตให้ทำการค้าจะไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้ถิ่นอาศัยในธรรมชาติ โดยอนุสัญญาไซเตสเรียกการศึกษานี้ว่า Non - Detriment Finding เรียกว่า NDF (Rosser and Haywood, 2002)

ตามพันธกรณีของประเทศภาคีอนุสัญญาไซเตส จะต้องจัดตั้งหน่วยงานฝ่ายปฏิบัติการที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามอนุสัญญาไซเตส ซึ่งกรมวิชาการเกษตร โดยสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชได้รับมอบหมายจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการดำเนินงานตามอนุสัญญาไซเตสทางด้านพืชประเทศไทย โดยมีพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่รองรับการดำเนินงาน ที่กำหนดให้พืชในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญา เป็นพืชอนุรักษ์ การนำเข้าส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์และซากของพืชอนุรักษ์ต้องได้รับหนังสืออนุญาตจากอธิบดีกรมวิชาการเกษตรหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย และตัวอย่างพืชอนุรักษ์ที่ส่งออกต้องได้มาจากการขยายพันธุ์เทียมจากสถานที่เพาะเลี้ยงที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร ซึ่งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอหนังสืออนุญาต การออกหนังสืออนุญาต และการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ได้กำหนดไว้ในประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์และซากของพืชอนุรักษ์ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518

บทบัญญัติของอนุสัญญาไซเตสมาตรา 6 ได้กำหนดกระบวนการออกหนังสืออนุญาตและรูปแบบมาตรฐานของหนังสืออนุญาตที่ประเทศสมาชิกอนุสัญญาฯ ต้องปฏิบัติตาม ซึ่งกระบวนการออกหนังสืออนุญาตมีความยุ่งยากและซับซ้อนทำให้หลายประเทศออกหนังสืออนุญาตผิดพลาด ประเทศไทยมีการออกหนังสืออนุญาตตามมาตรฐานที่อนุสัญญาไซเตสกำหนด ซึ่งกระบวนการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์แบบเดิมมีความล่าช้าในกรณีที่มีการส่งออกพืชอนุรักษ์มากกว่า 10 ชนิด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในแบบคำขอ โดยเฉพาะชื่อวิทยาศาสตร์ หมายเลขบัญชีฯ และกฎระเบียบในการควบคุมการค้าของพืชอนุรักษ์ ซึ่งกฎระเบียบในการควบคุมการค้าพืชอนุรักษ์ในแต่ละกลุ่มพืชจะแตกต่างกันและมีการเปลี่ยนแปลงทุก 3 ปี หลังการประชุมสมัยสามัญภาคีอนุสัญญาไซเตส และมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ประเทศภาคีอื่นๆ ขอความร่วมมือ ประกอบกับพืชอนุรักษ์ที่อยู่ในการควบคุมทางการค้ามีประมาณ 30,000 ชนิด จึงเกิดข้อผิดพลาดในการออกหนังสืออนุญาตได้ ทำให้ประเทศคู่ค้าไม่เชื่อมั่นในระบบการออกหนังสืออนุญาตของประเทศไทย ซึ่งเป็นอุปสรรคในการทำการค้า บางครั้งทำให้ประเทศปลายทางปฏิเสธการนำเข้าได้ นอกจากนี้ หากออกหนังสืออนุญาตผิดพลาดจะต้องยกเลิกหนังสืออนุญาตฉบับเดิมและออกฉบับใหม่ทำให้ผู้ขอรับบริการเสียโอกาสและเวลา

ในปี พ.ศ. 2552 รัฐบาลมีนโยบาย เรื่อง ระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของประเทศไทย (Thailand National Single Window : NSW) สำหรับการนำเข้า ส่งออก และโลจิสติกส์ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (Asian Single Window) โดยให้กรมศุลกากรเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งเป็นระบบบริการแบบอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติควบคู่ไปกับการปฏิรูปกระบวนการ ลดขั้นตอนการให้บริการ และเอกสาร กรมวิชาการเกษตรจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบงานบริการของกรมวิชาการเกษตรเพื่อเชื่อมโยงกับระบบ NSW โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลหนังสือ

อนุญาตและใบรับรองที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตรระหว่างหน่วยงานภายในกรมวิชาการเกษตร และหน่วยงานภายนอก เช่น กรมศุลกากร ซึ่งจะทำให้การออกหนังสืออนุญาตหรือหนังสือรับรองมีความ สะดวก รวดเร็ว ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ผู้รับบริการสามารถติดตามผลการดำเนินงานในทุกขั้นตอน และตลอดเวลาผ่านทางอินเทอร์เน็ต (e-tracking) ดังนั้น สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ รับผิดชอบในการออกหนังสืออนุญาตสำหรับการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์ จึงเข้าร่วมโครงการ ดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลการค้าพืชอนุรักษ์ โดยการพัฒนา ระบบงานออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์ให้เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเชื่อมโยงกับ NSW

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. การประชุมเพื่อวิเคราะห์กระบวนการงานในการควบคุม กำกับดูแล การนำเข้า ส่งออก และนำผ่านพืชอนุรักษ์
ประชุมระดมสมองเจ้าหน้าที่ในกลุ่มงานเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กร (SWOT Analysis) ใน กระบวนการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช และ ศึกษากระบวนการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์ของด่านตรวจพืชต่างๆ เพื่อนำข้อมูลมากำหนดแนวทาง ในการปรับปรุงกระบวนการงานออกหนังสืออนุญาต
2. การพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลให้เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้กระบวนการออกหนังสืออนุญาต พืชอนุรักษ์ และการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์ มีขั้นตอนดังนี้
 - 2.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต้องมีในหนังสืออนุญาต และกฎระเบียบในการควบคุม การค้าพืชอนุรักษ์เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลของระบบ
 - 2.2 ประชุมหารือกับบริษัทผู้พัฒนาระบบ ผู้แทนจากศูนย์สารสนเทศ กรมวิชาการเกษตร เพื่อ จัดทำข้อกำหนดและความต้องการของระบบ และแผนผังกระบวนการออกหนังสืออนุญาตและกระบวนการ ขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ที่ต้องการในอนาคต และทดสอบการใช้งานระบบแบบออฟไลน์ (offline) ร่วมกับบริษัทผู้พัฒนาระบบ
 - 2.3 ทดลองใช้งานระบบแบบออนไลน์ (online) ร่วมกับผู้ประกอบการนำเข้าส่งออก และพนักงาน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
3. ดำเนินการจัดทำประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์ และการขอขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ให้สามารถดำเนินการได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์
ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานภายในกรมวิชาการเกษตรที่มีการพัฒนางานบริการเป็นแบบ อิเล็กทรอนิกส์และสำนักนิติการ เพื่อจัดทำประกาศกรมวิชาการเกษตรเกี่ยวกับงานบริการผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นในแนวทางเดียวกัน โดยกำหนดให้การยื่นคำขอและการออกหนังสืออนุญาตที่เกี่ยวข้อง กับการนำเข้า การส่งออก การนำผ่านพืชอนุรักษ์ สามารถดำเนินการได้ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

4. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้งานระบบการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์และระบบการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์

เผยแพร่ประชาสัมพันธ์วิธีใช้งานระบบออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์และระบบการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์ให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในรูปแบบและช่องทางต่างๆ

5. พัฒนามาตรฐานข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออนุญาตส่งออกพืชอนุรักษ์เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลหนังสืออนุญาตกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านระบบ NSW

6. การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการขอหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์และขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์

7. พัฒนาการเชื่อมโยงระบบการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์กับระบบการชำระเงิน e- payment

ผลการดำเนินงาน

1. ผลการประชุมเพื่อวิเคราะห์กระบวนการในการควบคุม กำกับดูแล การนำเข้า ส่งออก และนำผ่านพืชอนุรักษ์

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช โดยกลุ่มวิจัยอนุสัญญาไซเตสด้านพืช ได้จัดประชุมระดมสมองของเจ้าหน้าที่ในกลุ่มงานเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กร (SWOT Analysis) โดยการหาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ในกระบวนการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์ที่ดำเนินการ ณ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช และศึกษารวบรวมข้อมูลจากด่านตรวจพืชต่าง ๆ ที่มีการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์ จำนวน 5 ด่าน ได้แก่ ด่านตรวจพืชท่าอากาศยานเชียงใหม่ ด่านตรวจพืชท่าเรือเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ด่านตรวจพืชท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด่านตรวจพืชท่าอากาศยานภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต และด่านตรวจพืชท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จังหวัดสมุทรปราการ มีผลดำเนินการ ดังนี้

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. ถ้าพีชที่ส่งออกไม่เกิน 10 ชนิด สามารถให้บริการได้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 1 ชั่วโมง ตามมาตรฐานระยะเวลาที่กำหนด 2. พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการจำแนกชนิดพืชขนุนธุ์และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ 3. พนักงานเจ้าหน้าที่มีค่านิยมในเรื่องความโปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ และมีจิตใจในการให้บริการที่ดี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชนิดพืชขนุนธุ์ที่อยู่ในการควบคุมการค้าระหว่างประเทศมีจำนวนมาก พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องใช้ความสามารถในการจดจำชนิดและกฎระเบียบซึ่งทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการควบคุมได้ 2. จุดให้บริการออกหนังสืออนุญาตส่งออกมีจำกัด เนื่องจากต้องใช้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญในการจำแนกชนิดพืชขนุนธุ์และต้องมีความแม่นยำในเรื่องกฎระเบียบในการควบคุมการค้า
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการเตรียมความพร้อมในการจัดทำข้อมูลบัญชีชนิดพืชขนุนธุ์ หมายเลขบัญชี และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องไว้ในโปรแกรม Microsoft excel แล้ว 2. มีโครงการพัฒนาระบบงานบริการของกรมวิชาการเกษตรให้เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเชื่อมโยงกับระบบ NSW 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กฎระเบียบในการควบคุมการค้ามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้มีโอกาสออกหนังสืออนุญาตผิดพลาดได้ 2. ช่องทางการสื่อสารข้อมูลกับผู้ประกอบการค้าพืชขนุนธุ์มีจำกัด

จากผลการวิเคราะห์ SWOT ของกระบวนการออกหนังสืออนุญาตพืชขนุนธุ์ จะเห็นได้ว่าจุดอ่อนของกระบวนการคือชนิดพืชขนุนธุ์ที่อยู่ในการควบคุมมีจำนวนมากพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องใช้ความสามารถในการจดจำทั้งชนิดและกฎระเบียบในการควบคุมการค้า ประกอบกับกฎระเบียบมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและช่องทางในการสื่อสารกับผู้ประกอบการก็มีจำกัด จึงทำให้การออกหนังสืออนุญาตมีความล่าช้าและเกิดข้อผิดพลาดได้ สำหรับแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการออกหนังสืออนุญาตพืชขนุนธุ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้น ควรพัฒนาระบบงานออกหนังสืออนุญาตให้มีฐานข้อมูลชนิดพืชขนุนธุ์ หมายเลขบัญชี และกฎระเบียบในการควบคุมการค้าที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ในส่วนของผู้รับบริการและพนักงานเจ้าหน้าที่ ด้วยการพัฒนาระบบงานออกหนังสืออนุญาตให้เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยการเข้าร่วมโครงการพัฒนาระบบงานบริการของกรมวิชาการเกษตรเพื่อเชื่อมโยงกับระบบ NSW โดยกำหนดแผนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ปี 2556 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เป็นต้องมีในหนังสืออนุญาตเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลของระบบและดำเนินการพัฒนาระบบฯ ร่วมกับบริษัท 2) ปี 2557 ทดลองใช้งานระบบ

แบบออนไลน์ร่วมกับผู้ประกอบการนำเข้าส่งออก 3) ปี 2558 ออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์ผ่านระบบออนไลน์ 4) ปี 2559 พัฒนาระบบให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลหนังสืออนุญาตกับกรมศุลกากร

2. ผลการพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลให้เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้กระบวนการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์ และการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์

ตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำเข้า ส่งออก และนำผ่านพืชอนุรักษ์และซากพืชอนุรักษ์ ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้การส่งออกพืชอนุรักษ์และซากของพืชอนุรักษ์ จะต้องมีการแจ้งที่มาอย่างถูกต้องตามกฎหมายหรือได้มาจากสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร ดังนั้น ในการพัฒนาระบบการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์ ต้องดำเนินการพัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ ให้เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วย เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของพืชอนุรักษ์ได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น สำหรับผลการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลที่เป็นต้องมีในหนังสืออนุญาตเพื่อให้มีการเชื่อมโยงในระบบออกหนังสืออนุญาต ได้แก่ ชื่อและที่อยู่ผู้ขอรับหนังสืออนุญาต ชื่อวงศ์ ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อพ้องของพืชอนุรักษ์ ชื่อลูกผสมของพืชอนุรักษ์ หมายเลขบัญชีและแหล่งที่มา ลักษณะที่ทำการค้า หน่วยนับ รายชื่อด้านตรวจพืช และกฎระเบียบในการควบคุมการค้าพืชอนุรักษ์ โดยรวบรวมข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบไฟล์ excel แล้วส่งต่อไปให้บริษัทผู้พัฒนาระบบจัดทำเป็นฐานข้อมูลของระบบ

2.2 ประชุมหารือกับบริษัทผู้พัฒนาระบบ ผู้แทนจากศูนย์สารสนเทศ กรมวิชาการเกษตร เพื่อวิเคราะห์กระบวนการออกหนังสืออนุญาต และการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และนำข้อมูลมาจัดทำแผนผังระบบงานแบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนแล้วจึงให้บริษัทผู้พัฒนาระบบดำเนินการเขียนระบบฯ และทำการทดสอบการใช้งานระบบแบบออฟไลน์ (offline) ร่วมกับบริษัทผู้พัฒนาระบบเพื่อให้เป็นไปตามแผนผังกระบวนการงาน (figure 1) ซึ่งการทำงานของระบบแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

2.2.1 ผู้ยื่นคำขอ/ผู้ขอรับบริการ

- (1) ยื่นคำขอ (แบบ พ.พ.13) ผ่านเว็บไซต์โดยใช้คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือโทรศัพท์
- (2) แก้ไขและตรวจสอบสถานะคำขอผ่านระบบออนไลน์ได้

2.2.2 ระบบอัตโนมัติ

- (1) ออกเลขที่คำขอ เลขที่รับคำขอ เลขที่หนังสืออนุญาต และแจ้งสถานะคำขอ
- (2) เชื่อมโยงข้อมูลในคำขอมาโยงข้อมูลในหนังสืออนุญาตของฝ่ายเจ้าหน้าที่เพื่อลดความซ้ำซ้อนและความผิดพลาดในการพิมพ์ข้อมูลของพนักงานเจ้าหน้าที่ (human error)
- (3) เจ้าหน้าที่ต้องสามารถปรับปรุงฐานข้อมูลของระบบได้ เช่น ชนิดพืชอนุรักษ์ หมายเลขบัญชี และกฎระเบียบในการควบคุมการค้า เป็นต้น

(4) จัดเก็บฐานข้อมูลที่จำเป็นต้องมีในหนังสืออนุญาต และข้อมูลการออกหนังสืออนุญาตไว้ในระบบ

2.2.3 เจ้าหน้าที่ และผู้มีอำนาจลงนาม

- (1) เจ้าหน้าที่รับคำขอ ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลและรับคำขอในระบบ
- (2) หน่วยงานส่วนกลาง สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชสามารถตรวจสอบและแก้ไขข้อมูลในคำขออนุญาตของด้านต่างๆ ผ่านระบบได้
- (3) ผู้มีอำนาจลงนาม ตรวจสอบรายการพืช แหล่งที่มา กฎระเบียบการค้า และพิจารณาอนุมัติผ่านระบบ
- (4) เจ้าหน้าที่ตรวจพืช รายงานผลการตรวจพืชโดยบันทึกในระบบ
- (5) เจ้าหน้าที่พิมพ์ พิมพ์หนังสืออนุญาต (แบบ พ.พ. 14) ที่อนุมัติแล้วในระบบ

2.3 ทดลองใช้งานระบบแบบออนไลน์ (online) ร่วมกับผู้ประกอบการนำเข้าส่งออกและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หลังจากทดสอบการใช้งานระบบแบบออฟไลน์ได้ตามข้อกำหนดแล้ว รายละเอียดดังนี้

2.3.1 ปี พ.ศ. 2557 เริ่มทดลองใช้งานระบบร่วมกับผู้ประกอบการนำเข้าส่งออกที่มีความพร้อม (ภาคสมัครใจ) ให้ยื่นคำขออนุญาตพืชอนุรักษ์ทางออนไลน์โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชให้คำแนะนำการใช้งานระบบ ซึ่งมีผู้ประกอบการนำเข้าส่งออกพืชอนุรักษ์ และบริษัทตัวแทนผู้ส่งออกรวมทดลองใช้งานประมาณ 20% ซึ่งพบปัญหาในการใช้งานระบบฯ ดังนี้

- (1) ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงที่อยู่ผู้ขออนุญาตได้
- (2) ไม่สามารถพิมพ์สัญลักษณ์หรือเครื่องหมายพิเศษนอกเหนือจากตัวอักษรในช่องที่อยู่ผู้ขออนุญาตได้
- (3) หากกำหนดรหัสผู้ใช้ (username) ยาวเกินกว่า 8 ตัวอักษร จะทำให้คำขอที่ส่งมายังเจ้าหน้าที่มีจำนวนซ้ำ

2.3.2 ปี พ.ศ. 2558 เริ่มใช้งานจริงโดยกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องยื่นคำขออนุญาตส่งออกพืชอนุรักษ์ทางออนไลน์ เริ่มดำเนินการ 3 แห่ง 1) ณ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช 2) ด้านตรวจพืชท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ 3) ด้านตรวจพืชท่าอากาศยานเชียงใหม่ แล้วขยายผลไปอีก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตรวจพืชท่าเรือเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ด้านตรวจพืชท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และด้านตรวจพืชท่าอากาศยานภูเก็ต โดยผู้ประกอบการจะต้องลงทะเบียนเพื่อขอรหัสผู้ใช้และรหัสผ่านกับสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชก่อนเข้าใช้งานระบบ ผลจากการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์ทำให้ระยะในการออกหนังสืออนุญาตลดลงจากเดิม 10 นาที/ฉบับ และจำนวนหนังสืออนุญาตที่ผิดพลาดลดลงหรือเท่ากับร้อยละ 3 ซึ่งส่งผลให้เกิดผลสำเร็จมีปริมาณการออกหนังสืออนุญาตเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 10 ฉบับ/วัน (Table 1)

3. ผลการดำเนินการออกประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอหนังสืออนุญาต พืชอนุรักษ์ และการขอขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ให้สามารถดำเนินการได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ในปี พ.ศ. 2559 หน่วยงานภายในกรมวิชาการเกษตรที่มีการพัฒนาระบบการออกหนังสืออนุญาต ใบรับรอง และงานบริการต่างๆ ให้เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเชื่อมโยงกับระบบ NSW ได้มีการประชุมหารือร่วมกันเพื่อให้การขอและการออกหนังสืออนุญาต ใบรับรอง หรือเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน และโลจิสติกส์สามารถดำเนินการได้ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-signature) ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) การยื่นคำขอ 2) การออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์ 3) การออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ นำข้อมูลที่ได้ไปประชุมร่วมกับสำนักนิติการ กรมวิชาการเกษตร เพื่อจัดทำร่างประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับหนังสืออนุญาตนำเข้า ส่งออก นำผ่านพืชอนุรักษ์และซากพืชอนุรักษ์ การขอรับรองการส่งออกพืชลูกผสมของพืชอนุรักษ์และใบสำคัญการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งร่างประกาศดังกล่าวได้ออกประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 133 ตอนพิเศษ 269ง ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2559

4. ผลการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้งานระบบการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์และระบบการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์

ปี พ.ศ. 2559 สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช ได้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้งานระบบการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์และระบบการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์ให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ด่านตรวจพืชและผู้ขอรับบริการโดยจัดทำคู่มือการใช้งานระบบฯ ในรูปแบบแผ่นพับและดิจิทัลไฟล์ เผยแพร่ให้ผู้ขอรับบริการและพนักงานเจ้าหน้าที่ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช และแจกจ่ายโดยตรงกับผู้ขอรับบริการที่มาติดต่อด้วยตนเอง

4.2 ดำเนินการติดตั้งโปรแกรมพร้อมทั้งสาธิตวิธีการใช้งานระบบการออกหนังสืออนุญาตและระบบการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ให้กับด่านตรวจพืชภูมิภาคต่างๆ จำนวน 15 ด่าน

4.3 จัดฝึกอบรมให้ความรู้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ด่านตรวจพืชที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้มีอำนาจลงนามเจ้าหน้าที่ตรวจพืช และเจ้าหน้าที่พิมพ์เอกสาร ในหัวข้อเรื่อง หลักเกณฑ์ในการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์และการใช้งานระบบงานออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3 รุ่นๆ ละ 25 คน มีผู้เข้าอบรม 75 คน ดังนี้

รุ่นที่ 1 วันที่ 12 มกราคม 2559 ณ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ

รุ่นที่ 2 วันที่ 21 มกราคม 2559 ณ กลุ่มควบคุมพืชภาคเหนือ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
รุ่นที่ 3 วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2559 ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา

ผลการประเมินหลังการฝึกอบรมทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงาน
ออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 85 และมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มช่องทางที่สะดวกและรวดเร็วใน
การติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่ส่วนกลางเกี่ยวกับการออกหนังสืออนุญาต

5. ผลการพัฒนามาตรฐานข้อมูลของหนังสืออนุญาตส่งออกพืชอนุรักษ์เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลทาง อิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านระบบ NSW

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชได้ทำการศึกษาการให้บริการพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์แบบ
ไร้เอกสารสำหรับการนำเข้า (e-Import) และส่งออก (e-Export) เนื่องจากกรมศุลกากรมีหน้าที่ในการ
กำกับดูแลการนำเข้า ส่งออก และนำผ่านสินค้าทุกชนิด กรณีที่สินค้านั้นต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่รับผิดชอบก่อน จากผลการศึกษาพบว่า เอกสารที่
ต้องใช้ในการดำเนินพิธีการทางศุลกากร ได้แก่ หนังสืออนุญาต ใบขนสินค้า และอินวอยซ์ คณะผู้วิจัยได้
ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างข้อมูลในเอกสารดังกล่าว เพื่อหาข้อมูลมาตรฐานที่สามารถใช้ในการเชื่อมโยงกับ
ระบบของกรมศุลกากร พบว่า ข้อมูลพิกัดศุลกากร เลขที่อินวอยซ์ และข้อมูลหนังสืออนุญาตสามารถใช้
เชื่อมโยงกับระบบกรมศุลกากรได้ ดังนั้น จึงดำเนินการจัดทำพิกัดของพืชอนุรักษ์ที่มีการค้าในรูปแบบต่างๆ
ได้รวมทั้งสิ้น 2,778 พิกัด ปัจจุบันระบบการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์สามารถเชื่อมโยงข้อมูลแบบ
1 ใบอนุญาตต่อ 1 อินวอยซ์ กับกรมศุลกากรโดยใช้พิกัดศุลกากรในการตรวจสอบว่าสินค้านั้นเป็นพืช
อนุรักษ์หรือไม่ถ้าเป็นพืชอนุรักษ์ต้องมีหนังสืออนุญาต (Figure 2)

6. ผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการขอหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์ และขึ้นทะเบียน สถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์

- ในปีงบประมาณ 2559 สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชได้ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการ
ต่อระบบการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์ ผลของการสำรวจคิดเป็นร้อยละ
ความพึงพอใจ 83.76

- ในปีงบประมาณ 2560 สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชได้ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการ
ต่อระบบการออกหนังสืออนุญาตนำเข้า ส่งออก และนำผ่านพืชอนุรักษ์และซากของพืชอนุรักษ์แบบ
อิเล็กทรอนิกส์ ผลของการสำรวจคิดเป็นร้อยละความพึงพอใจ 92.38

7. ผลการพัฒนาการเชื่อมโยงระบบการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์กับระบบการชำระเงิน e- payment

เมื่อระบบการออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถใช้งานได้สมบูรณ์แล้ว
จึงได้ศึกษาวิธีการชำระเงินออนไลน์แบบต่างๆ ปัจจุบันระบบออกหนังสืออนุญาตพืชอนุรักษ์แบบ

อิเล็กทรอนิกส์สามารถเชื่อมโยงระบบการชำระเงินกับธนาคารกรุงไทยได้เรียบร้อยแล้ว แต่ระบบดังกล่าวยังไม่มีการใช้งานเนื่องจากผู้ประกอบการต้องนำพืชนุรักษ์มาให้เจ้าหน้าที่ตรวจจำแนกชนิด และตรวจสอบศัตรูพืชที่สำนักงาน ประกอบกับหนังสืออนุญาตพืชนุรักษ์มีค่าธรรมเนียมเพียงฉบับละ 100 บาท และการชำระเงินผ่านระบบดังกล่าวผู้ประกอบการมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากค่าธรรมเนียมที่ธนาคารเรียกเก็บ ดังนั้น จึงทำให้ยังไม่มีการใช้งานระบบการชำระเงินดังกล่าว

สรุปผลงานบริการ

จากการวิเคราะห์กระบวนการงานในการกำกับดูแล การนำเข้า ส่งออก และนำเข้าผ่านพืชนุรักษ์ โดยระบบการออกหนังสืออนุญาต พบว่า ในกรณีที่มีการส่งออกพืชนุรักษ์มากกว่า 10 ชนิด จะทำให้กระบวนการออกหนังสืออนุญาตมีความล่าช้า เนื่องจากเจ้าหน้าที่ต้องใช้เวลาในการตรวจสอบแหล่งที่มาจากการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชนุรักษ์ นอกจากนี้พนักงานเจ้าหน้าที่ยังมีข้อจำกัดทำให้เกิดความผิดพลาดในการจำแนกชนิดพืชนุรักษ์ การจดจำกฎระเบียบทางการค้าของพืชนุรักษ์แต่ละชนิด และการพิมพ์หนังสืออนุญาต ซึ่งข้อผิดพลาดดังกล่าวทำให้ประเทศคู่ค้าไม่เชื่อมั่นในระบบการกำกับดูแลการนำเข้าส่งออกพืชนุรักษ์ตามบทบัญญัติของอนุสัญญาไซเตสอาจเกิดอุปสรรคทางการค้าทำให้ผู้รับบริการเสียประโยชน์ ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมการค้าพืชนุรักษ์ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช จึงดำเนินการพัฒนาระบบงานออกหนังสืออนุญาตพืชนุรักษ์เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยการเข้าร่วมโครงการพัฒนาระบบงานบริการของกรมวิชาการเกษตรเพื่อเชื่อมโยงกับระบบ NSW จากผลการดำเนินการทำให้ได้

- 1) ระบบการออกหนังสืออนุญาตพืชนุรักษ์เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมโยงกับระบบของกรมศุลกากร
- 2) ได้ระบบงานขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช ได้จัดทำคู่มือการใช้งานระบบฯ ในรูปแบบแผ่นพับ และดิจิทัลไฟล์เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ประกอบการนำเข้าส่งออก และพนักงานเจ้าหน้าที่ด้านตรวจพืชทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ และจัดฝึกอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ด้านตรวจพืช ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานศึกษาวิจัยมีดังนี้ 1) กระบวนการออกหนังสืออนุญาตพืชนุรักษ์มีความสะดวกรวดเร็วและแม่นยำยิ่งขึ้น 2) ลดขั้นตอนการทำงาน เช่น ข้อมูลที่ต้องระบุในหนังสืออนุญาตพืชนุรักษ์มี 20 ข้อมูล เป็นข้อมูลที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการ 4 ข้อมูล ผู้ยื่นคำขอดำเนินการ 5 ข้อมูล ที่เหลือ 11 ข้อมูล ระบบกำหนดให้อัตโนมัติ 3) ผู้ขอรับบริการและหน่วยงานเครือข่ายที่ให้บริการมีความพึงพอใจมากขึ้น และ 4) ลดปัญหาการลักลอบนำเข้าส่งออกพืชนุรักษ์ (Table 2) ในอนาคตจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการจำแนกชนิดพืชนุรักษ์ให้เป็นแบบออนไลน์เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ด้านตรวจพืชสามารถออกหนังสืออนุญาตพืชนุรักษ์ได้ทุกด้านทั่วประเทศ

การนำไปใช้ประโยชน์

1. การพัฒนาระบบงานออกหนังสืออนุญาตพืชนุรักษ์เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ NSW ของกรมศุลกากร เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลการค้าพืชนุรักษ์ของประเทศไทยซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาไซเตส และจากการพัฒนางานบริการที่ผู้ขอรับบริการสามารถเข้าถึงได้ง่ายและเจ้าหน้าที่ให้บริการได้ถูกต้องรวดเร็ว เป็นการส่งเสริมให้มีผู้ประกอบการค้าพืชนุรักษ์เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ค้าออนไลน์ เห็นได้จากมูลค่าการส่งออกพืชนุรักษ์ที่เพิ่มขึ้นจากเดิม 25 เปอร์เซ็นต์ มูลค่ารวม 10,000 ล้านบาท

2. การพัฒนาต่อยอดให้ออกหนังสืออนุญาตแบบไร้กระดาษ (Paperless) สำหรับพืชนุรักษ์ชนิดที่ไม่มีความเสี่ยงต่อการใกล้สูญพันธุ์ เช่น ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่มีพืชนุรักษ์เป็นส่วนผสม กล้วยไม้ ลูกผสม และน้ำมันกฤษณา เป็นต้น ทำให้หน่วยงานประหยัดงบประมาณค่ากระดาษและหมึกหนังสืออนุญาต อีกทั้งเป็นการลดภาระในการจัดหาและเช่าสถานที่จัดเก็บสำเนาเอกสาร ในส่วนของผู้ประกอบการจะเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมารับหนังสืออนุญาต

3. การพัฒนาระบบงานออกหนังสืออนุญาตพืชนุรักษ์แบบอิเล็กทรอนิกส์ให้เชื่อมโยงข้อมูลกับประเทศคู่ค้าได้ ทำให้ประสิทธิภาพในการกำกับดูแลการค้าพืชนุรักษ์ดีขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่ของประเทศปลายทางสามารถตรวจสอบเอกสารประกอบการนำเข้าสินค้าป้องกันการปลอมแปลงเอกสารได้ ในส่วนของผู้ประกอบการสามารถดำเนินการพิธีการทางศุลกากรได้ก่อนที่สินค้าถึงปลายทาง

ดังนั้น การพัฒนาระบบงานออกหนังสืออนุญาตให้เป็นออนไลน์ดังข้างต้นจะนำไปสู่การให้บริการภาครัฐอิเล็กทรอนิกส์ที่สมบูรณ์แบบ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนที่มาใช้บริการภาครัฐ อีกทั้งยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ Thailand 4.0

คำขอบคุณ

ขอขอบคุณศูนย์สารสนเทศ กรมวิชาการเกษตร และบริษัท ไทยมาสเตอร์ ทรานสปอร์ต อินเตอร์เนชั่นแนล เซอร์วิส (ที.เอ็ม.ที.) จำกัด

เอกสารอ้างอิง

- ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการขยายพันธุ์เทียมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2536 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 12 ตอนที่ 49 วันที่ 22 เมษายน 2536
- ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 พ.ศ. 2547. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 13 ตอนพิเศษ 134ง. วันที่ 8 ธันวาคม 2547
- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง พืชอนุรักษ์ พ.ศ. 2557. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 131 ตอนพิเศษ 231ง. วันที่ 14 พฤศจิกายน 2557
- ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับหนังสืออนุญาตนำเข้า ส่งออก นำผ่านพืชอนุรักษ์และซากพืชอนุรักษ์ การขอรับรองการส่งออกพืชลูกผสมของพืชอนุรักษ์ และ ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 ตอนพิเศษ 269ง วันที่ 22 พฤศจิกายน 2559
- สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร. 2551. พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. กรุงเทพฯ. 45 หน้า
- Rosser, A. and M. Haywood (Compilers). 2002. Guidance for CITES Scientific Authorities; Checklist to assist in making Non-Detriment Findings for Appendix II Exports. IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK. 146 p.
- <https://cites.org/eng/app/appendices>

Figure 1 Electronic CITES Permit Submission Process Flowchart

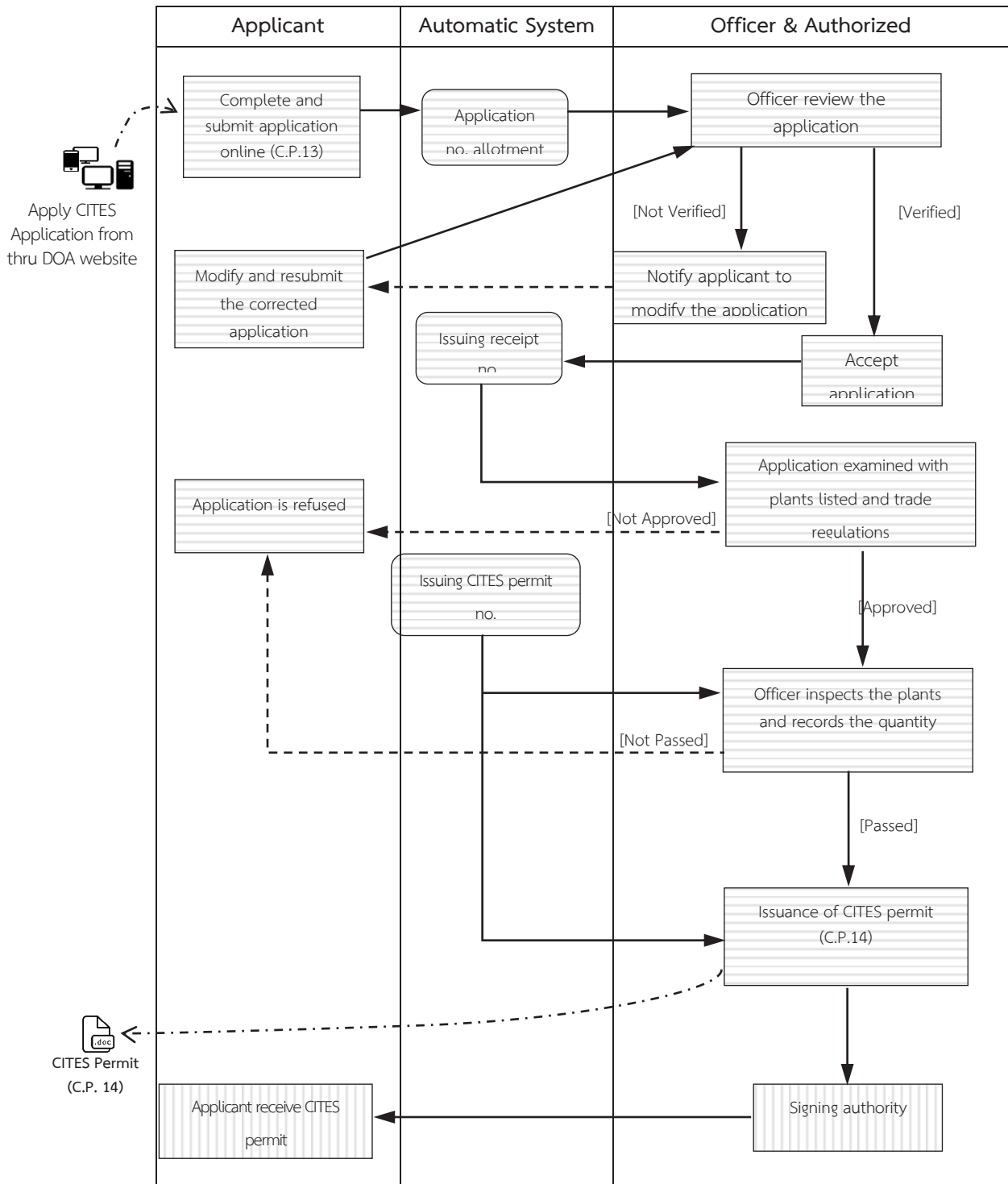

Table 1 Comparison of Efficacy of manual and electronic CITES permit process

Item	Procedure for issuing CITES permit	
	manual system	electronic system
1. The average time for issuing CITES permit per permit	25 ¹ - 90 ² minutes	10 ¹ - 60 ² minutes
2. The percentage of mistake in CITES permit issuance	10 %	3 %
3. The average number of issuing CITES permit per day	10 permits	20 permits

Remark ¹ Shipment was exported ≤ 10 species, ² Shipment was exported ≥ 10 species

Figure 2 Flowchart of Connecting of CITES Permit Information between Department of Agriculture and Customs Department through NSW

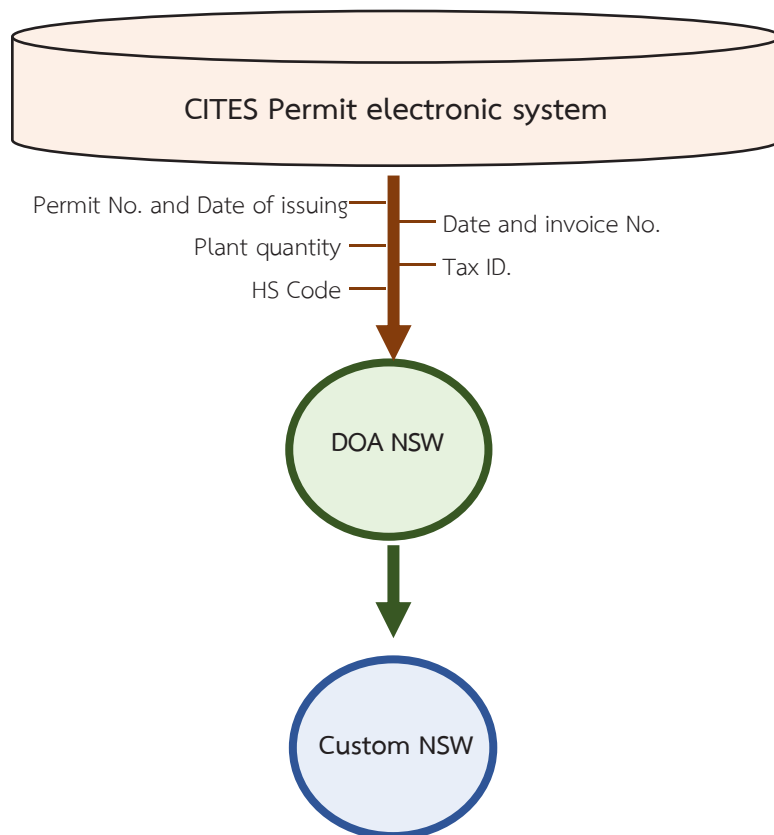

Table 2 Comparison of process for manual and electronic CITES permit issuing

No.	Manual CITES Permit	Electronic CITES Permit	Advantage
1	Applicant completes an application form and submits the document in person within office hour only.	Applicant completes an online application form by computer, smartphone or other devices by filling only consignee information and quantity. Remaining details could be selected from database and submitted the form via online from anywhere	Reducing time constrains and mistakes. Managing Time and workload more effectively
2	Require experience and expertise officer to check plants in CITES listed, CITES Appendices and trade regulation	Officer reviews only the information which was filled by applicant	Reducing mistakes in CITES permit, and process and cycle time e.g. scientific plant name
3	Officer has to count and sum quantity of conserved plants, issuing and expiry date of CITES permit manually	The system will automatically count and sum quantity of conserved plants, issuing date and expiry date when issuing CITES permit	Reducing time and mistakes in CITES permit
4	Difficult to cooperate over CITES and the applicable provincial or territorial office	CITES officer could checks and modify the application via online system	Increasing efficiency of issuance of CITES permit at the applicable provincial or territorial office
5	Officer has to key all data into Microsoft Access for running CITES permit report.	All data of CITES permit will be recorded in the system and could download the report as required.	Convenience for recording trade statistic and preparing annual report to CITES Secretariat
6	-	Be able to connect the data with NSW at customs	Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer conserved plants